

Voorstel aan de gemeenteraad

Opsteller

Pijlman, Erwin

Kenmerk

Z.21.346466 / D.21.1478559

Vertrouwelijkheid

Openbaar

Onderwerp

Nota risicomanagement en weerstandsvermogen
december 2021

Voorstel

Nota risicomanagement en weerstandsvermogen december 2021

Besluit

1. De nota risicomanagement en weerstandsvermogen december 2021 vaststellen
2. Risico's verwijderen/muteren gelijktijdig met voorstellen in P&C documenten (begroting en perspectiefnota)

Inleiding

Op basis van artikel 16 tweede lid van de Financiële verordening bieden wij uw raad minstens eens in de vier jaar een notitie weerstandsvermogen aan. Deze periode is eind 2020 verlopen. Vanwege het prioriteit geven aan corona ontwikkelingen is de notitie verschoven naar 2021. De Nota risicomanagement en weerstandsvermogen december 2021 wordt u bij deze aangeboden. De nota geeft onder andere het kader weer voor de beschrijving van de risico's, weerstandscapaciteit en benodigd weerstandsvermogen. Er worden diverse uitgangspunten benoemd. De belangrijkste wijzigingen ten opzichte van de vorige nota zijn in een bijlage opgenomen.

De Nota is behandeld in de auditcommissie van 11 oktober 2021.

Beoogd effect

Uw raad de kaders voor risicomanagement en weerstandsvermogen vast laten stellen conform artikel 16 tweede lid van de Financiële verordening van de gemeente Heerenveen.

Argumenten*1.1 De nota risicomanagement en weerstandsvermogen december 2021 vaststellen*

De huidige Nota risicomanagement en weerstandsvermogen is vastgesteld in 2016 en had een looptijd van 2017 t/m 2020. De Nota dient op basis van de Financiële verordening minimaal eens in de 4 jaar te worden vastgesteld. Door de corona ontwikkelingen is de nota doorgeschoven naar 2021. In de LTA staat deze op de planning voor het vierde kwartaal van 2021.

In de afgelopen jaren heeft het risicomanagement een ontwikkeling doorlopen (zowel kwalitatief als kwantitatief). Bij de doorontwikkeling past een herijking van de belangrijkste uitgangspunten in de Nota. De belangrijkste wijzigingen/uitgangspunten betreffen (in Bijlage 2 bij dit voorstel is een was/wordt-lijst met onderbouwing opgenomen):

- Voor risico's met een structureel karakter (uitgezonderd risico's grondbedrijf) werd een financiële opslagfactor van x2 gehanteerd. Voorgesteld wordt deze in beginsel terug te brengen naar x1 en bij specifieke structurele risico's een per geval te bepalen opslagfactor te hanteren;
- Bij alle risico's werd een algemene financiële opslagfactor van x1,4 gehanteerd. Voorgesteld wordt deze terug te brengen naar x1,2;
- Heerenveen hanteert een zekerheidspercentage van 90% om risico's af te dekken (90% van het bedrag dat uit de risicoanalyse komt benodigd voor het afdekken van risico's). Voorgesteld wordt dit percentage te handhaven;
- Op dit moment wordt voor de ratio weerstandsvermogen (verhouding tussen beschikbare en benodigde middelen om risico's af te dekken) gestreefd naar een ratio tussen 1,0 en 1,4 (Voldoende). Voorgesteld wordt hier naar een niveau hoger te streven (tussen 1,4 en 2,0 (Ruim Voldoende));
- In de paragraaf risicomanagement en weerstandsvermogen in begroting en jaarrekening staat momenteel een top 10 risico's. Voorgesteld wordt deze uit te breiden naar een top 25;
- Concernbreed risicomanagement per organisatieonderdeel (afdelingen en directie) vond 3 keer per jaar plaats. In corona tijd is dit tijdelijk teruggebracht naar 2 keer per jaar om daarmee zo actueel mogelijk aan te sluiten bij begroting en perspectiefnota/jaarrekening. Voorgesteld wordt deze lijn definitief vast te leggen.

De Financiële verordening stelt dat de Nota tenminste eens in de vier jaar aan uw raad wordt aangeboden. Begin 2022 zijn er verkiezingen en is er een nieuwe raad. In overleg met de griffie is besproken dat het van belang is de nieuwe raad zich ook uit te laten spreken over deze Nota. Dit omdat belangrijke (financiële) kaders worden vastgesteld. Daarom wordt de Nota (al dan niet ge-update) opnieuw voorgelegd aan de nieuwe raad (planning eind 2022/begin 2023). Hiermee krijgt de Nota die nu voorligt een looptijd van circa 1 jaar. Bijkomend aspect is dat de Nota met een reguliere looptijd van 4 jaar vervolgens parallel loopt aan de raadsyclus.

Wij vinden het belangrijk dat bij betreffende besluitvorming bewuster wordt stilgestaan bij de impact daarvan op de algemene reserve. Dit willen wij op de volgende wijze vormgeven bij besluiten waar dit van toepassing is:

1. in het voorstel wordt een algemene opmerking opgenomen over impact op de algemene reserve;
2. bij begrotingswijzigingen wordt de impact inzichtelijk gemaakt;
3. in de Verzamelbesluiten wordt het verloop van de algemene reserve opgenomen met een verwijzing naar de betreffende besluiten.

De impact op de ratio weerstandsvermogen wordt op de gebruikelijke wijze tweemaal per jaar (begroting en jaarrekening) weergegeven.

2.1 Risico's verwijderen/muteren gelijktijdig met begrotingsvoorstellen

De huidige lijn is besluitvorming van uw raad af te wachten in de P&C documenten (begroting en perspectiefnota). Vervolgens worden risico's gemuteerd (verwijderd/aangepast). Hiermee worden risico's met een vertraging van circa een half jaar verwerkt. Hierdoor blijft de benodigde weerstandscapaciteit (middelen benodigd om risico's af te dekken) op een hoger niveau dan nodig. In de begroting/perspectiefnota zijn de effecten van de risico's immers al verwerkt.

Het advies is daarom de mutaties van de risico's gelijktijdig te laten verlopen met het verwerken van de effecten. Bij begroting/perspectiefnota maken wij als aanvullende maatregel wel voor u inzichtelijk wat de effecten op het meerjarenperspectief van de algemene reserve en de ratio weerstandsvermogen zijn als

de mutaties niet meteen zouden worden verwerkt.

Risico's of kanttekeningen

1.1 De nota risicomanagement en weerstandsvermogen december 2021 vaststellen

Het verlagen van de opslagfactoren brengt met zich mee, dat er voor de benodigde weerstandscapaciteit minder middelen nodig zijn. Dit heeft een positief effect op de ratio weerstandsvermogen. Dit betekent echter aan de andere kant het kiezen voor een grotere risk-appetite. Wij zijn van mening dat de groei in risicobeheer dit rechtvaardigt. Daarnaast wordt bij structurele risico's een specifieke afweging gemaakt per risico eventueel met een opslagfactor te werken als het risico daarom vraagt. Dit sluit volgens ons beter aan bij een professioneel risicobeheer dan het hanteren van een algemene opslagfactor.

1.2 Risico's verwijderen/muteren gelijktijdig met begrotingsvoorstellen

Als alternatief van het voorstel kunt u ervoor kiezen de huidige werkwijze (eerst besluitvorming door uw raad en daarna pas muteren van risico's) in stand te laten. Dit betekent, dat er gedurende enkele maanden een grotere benodigde weerstandscapaciteit is (en daarmee een groter beslag op financiële middelen en een lagere ratio weerstandsvermogen), dan feitelijk noodzakelijk is.

Communicatie en participatie

De vastgestelde Nota wordt als beleid via DROP bekend gemaakt.

Financiën

De uitgangspunten van de Nota en het raadsvoorstel zijn tot stand gekomen in samenspraak met Financiën.

Bijlagen

- 1.** Nota risicomanagement en weerstandsvermogen december 2021
- 2.** Was/wordt lijst Nota risicomanagement en weerstandsvermogen december 2021